

OSTROVANY

2018

OSTROVANY

Zostavovateľ: Mgr. Rastislav HREHA, PhD. – Dr. Martin MOLNÁR
Autori: Mgr. Rastislav HREHA, PhD.; PhDr. Václav IHNÁT; PhDr. Daniela PELLOVÁ;
Ing. Cyril REVÁK
Recenzenti: Doc. Ján ADAM, PhD.; Mgr. Eva HORVÁTHOVÁ, PhD.
Jazyková úprava: Mgr. Miroslav MARKO
Fotografie: Mgr. Rastislav HREHA, PhD.; Václav IHNÁT; Jaroslav MIHALKO;
PhDr. Daniela PELLOVÁ; Pamiatkový úrad Slovenskej republiky,
Obecný úrad v Ostrovanoch a občania obce Ostrovany
Grafická úprava: Jaroslav MIHALKO
Tlač: Adrián BURAL – Tlačiareň, Jovsa 229
Vydanie: prvé

Pre obec OSTROVANY vydal v roku 2018 Jaroslav MIHALKO, Polygrafické práce, Michalovce.

ISBN 978-80-89925-09-4

OBSAH

PRÍHOVOR	5
<i>(Cyril Revák)</i>	
OBEC PRED PRVOU PÍ SOMNOU ZMIENKOU	7
<i>(Rastislav Hreha)</i>	
OSTROVANY V OBDOBÍ STREDOVEKU (1248 – 1526)	24
<i>(Daniela Pellová)</i>	
OSTROVANY V RANOM NOVOVEKU (1526 – 1711)	29
<i>(Daniela Pellová)</i>	
OSTROVANY DO UHORSKEJ REVOLÚCIE (1711 – 1848)	38
<i>(Daniela Pellová)</i>	
OSTROVANY V POSLEDNÝCH ROKOCH MONARCHIE (1848 – 1918)	62
<i>(Daniela Pellová)</i>	
OBEC V ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKE (1918 – 1939)	88
<i>(Václav Ihnát)</i>	
OSTROVANY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE (1939 – 1944)	102
<i>(Václav Ihnát)</i>	
OSTROVANY V ROKOCH 1945 – 1989	110
<i>(Václav Ihnát)</i>	
KALENDÁRIUM NAJVÝZNAMNEJŠÍCH UDALOSTÍ OBCE OSTROVANY PO ROKU 1989	142
<i>(Cyril Revák)</i>	
PRAMENE A LITERATÚRA (VÝBER)	156
OBRAZOVÁ PRÍLOHA	160

MILÍ ČITATELIA,

otvárate publikáciu, ktorá „hmotným“ spôsobom zachytáva nehmotný čas. To, čo neustále plynie, ale – v ľudskom chápaní – sa dá ohraničiť, dokáže to meniť osudy ľudí aj ich sídel. Je to niečo fascinujúce, inšpirujúce, niečo, z čoho sa možno poučiť.

Vzdialená, i tá pomerne nedávna história, spracovaná na stránkach predkladanej knihy, je totiž hodná toho, aby písmom zachytené dobré aj horšie okamihy, opísané pokojné i nepokojné časy, zaznamenané etapy budovania aj časy stagnácie boli ponaučením pre ďalšie generácie.

Práca odborníkov, pôsobiacich v oblasti výskumu dejín, nie je vôbec ľahká. V prúde času totiž musia nájsť také udalosti, momenty alebo činy, ktoré výraznejšie ovplyvnili nasledujúce dianie na lokálnej i všeobecnejšej úrovni.

Publikácia o obci Ostrovany, ktorú držíte v rukách, má ambíciu zhrnúť tie najpodstatnejšie udalosti, to, čím je naša dedina jedinečná v rámci užšie či širšie chápaného regiónu.

Hoci je zrejmé, že minulé časy v najväčšej miere ovplyvňovali skutky alebo rozhodnutia tých mocných, skutočný obsah, každodennú náplň im dávali bežní, pracujúci ľudia. To oni našu obec budovali, zveľaďovali, skrášľovali. Nám ju odovzdali v prirodzenom následníctve s tým, že i my musíme v jej vývoji zanechať výraznú, hlavne však pozitívnu stopu, aby sme nemuseli s hanbou skláňať hlavu pred našimi potomkami, ktorí dedinu po nás raz určite prevezmú.

Dnešné globalizačné tlaky nastoľujú uniformitu, stieranie toho jedinečného, originálneho. Našou ambíciou je ale zachovať si to naše, aby Ostrovany zostali „našou“ dedinou so všetkými svojimi špecifikami.

Odhaľte teda osudy konkrétnych ľudí, spoznajte dôležité udalosti, ktoré ovplyvnili tok života v tejto časti východného Slovenska. Určite si tu nájdete niečo, o čom ste doteraz netušili a čo, dúfame, obohatí vaše poznanie. Lebo práve poznanie a priblíženie „malej“ histórie v kontexte „veľkých“ dejín bolo zámerom kolektívu autorov.

A tí, čo do Ostrovian zavítajú? Dobrí ľudia sú u nás vždy vítaní...

Každá samospráva – samozrejme, s podporou a pomocou miestnych obyvateľov – by mala mať ambíciu nadviazať na dobré rozhodnutia z minulosti a vyhnúť sa tým zlým so zámerom vytvoriť zo sídla, ktoré iba dočasne spravuje, dobré miesto pre život. Pre všetkých – mladších, ale aj tých starších.

Ing. Cyril Revák, starosta obce

Kaštieľ z polovice 50. rokov 20. storočia